

Bezinning 670: Een nieuw paradijs

Johannes 19,38-42 = fragment Goede Vrijdag ABC-jaar

Het Woord

Na deze gebeurtenissen vroeg Josef uit Arimatea – die uit vrees voor de Joden in het geheim een leerling van Jezus was – aan Pilatus of hij het lichaam van Jezus mocht meenemen. Pilatus gaf toestemming en Josef nam het lichaam mee. Nikodemus, die destijds 's nachts naar Jezus toe gegaan was, kwam ook; hij had een mengsel van mirre en aloë bij zich, wel honderd liter. Ze wikkelden Jezus' lichaam met de balsem in linnen, zoals gebruikelijk is bij een Joodse begrafenis. Dicht bij de plaats waar Jezus gekruisigd was lag een olijfgaard, en daar was een nieuw graf, waarin nog nooit iemand begraven was. Omdat het voor de Joden voorbereidingsdag was en dat graf dichtbij was, legden ze Jezus daarin.

Stilte bij het Woord

Een woord bij het Woord

Johannes sluit met dit fragment het lijdensverhaal af. Er spreekt een en al zorg uit voor Jezus' lichaam en breder: voor Jezus zelf. Het is opmerkelijk dat niet de apostelen en niet Maria, de geliefde leerling en de andere vrouwen Jezus zalven en begraven. Maar twee mannen die eerder randfiguren zijn in de evangeliën. Jozef is van Arimatea, wellicht een stad niet ver van Jeruzalem. Hij is raadsheer en dus lid van het Sanhedrin. Hij is ook leerling van Jezus, maar in het verborgene: hij vreest de joden.

De tweede is Nikodemus, een farizeeër en eveneens lid van het Sanhedrin. Het is de derde maal dat Nikodemus in het Johannesevangelie voorkomt. Eerst heeft hij een zeer opmerkelijk gesprek met Jezus. Wel tijdens de nacht, en dus eveneens verborgen (Johannes 3,1-21). Dit verhaal heeft een open einde: werd Nikodemus toen al leerling van Jezus? Maar hij neemt het – heel moedig – in het Sanhedrin zelf op voor Jezus (Johannes 7,10). Nu geeft hij dus de balsem van mirre en aloë.

Samen zalven ze Jezus' lichaam. Alleen in het Johannesevangelie gebeurt de zalving op Jezus' sterfdag. En ze wikkelen het lichaam in lijkwindsels. Zo dekken ze de naaktheid af, teken van eerbied en respect.

De evangelist noemt de plaats waar dit alles gebeurt, een hof. Het verwijst naar het aarts paradijs of de hof van Eden. In de Naardense Bijbel wordt de hof van Eden 'liefland' genoemd (Genesis

2,8).¹ En nu bevinden we ons opnieuw in een hof. Door Jezus' dood is de nieuwe schepping een realiteit. Niet toevallig begint Johannes het lijdensverhaal met een hof: de hof op de Olijfberg (Johannes 18,1). En nu de hof van de begraafplaats in het voorlaatste vers van het passieverhaal. Jezus' lijden en dood, en straks zijn verrijzenis, hebben een heilzame betekenis voor de hele schepping.

En dan wordt het heel stil. Jezus heeft zwaar geleden, is verworpen en vernederd. Hij is gestorven en nu ook begraven. Voor de mens en zijn beperkte ogen is dit een en al mislukking. Een eindpunt. Maar voor God is het de weg naar het ware leven. Een beginpunt. We noemen het verrijzenis.

Het Woord in mijn leven

Verberg ik mijn geloof (soms)? Indien wel: waarom? Kan ik het in een nijpende situatie voor Jezus en het christelijk geloof opnemen? Hoe groot is mijn zorg voor gestorven mensen? Kan ik in een eindpunt een beginpunt zien?

Bidden met het Woord

Heer Jezus,
toen U gestorven was
betoonden twee leerlingen
veel liefde voor U.
Ze hadden de moed
Pilatus Uw lichaam te vragen.
Ze balsemden het
vol eerbied en respect,
wikkelden het in linnen
en legden het in een nieuw graf.
Dat alles in een hof,
het nieuwe paradijs
waar ook Uw verrijzenis plaatsvond.
Geef ons grote zorg
voor onze dierbare overledenen.
Help ons deze wereld
voor alle mensen, waar dan ook,
tot een aards paradijs te maken,
een lief land, gevuld met Uw liefde. Amen.

© Eric Haelvoet 2017

¹ Naardense Bijbel (2014).